

DELBÁCSKA

VI. EVFOLYAM
136

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1925 JUNIUS HÓ 14
VASÁRNAP

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Igy is lehet!

A „politika“ kóklerszivajától távol, minden fölösleges „izgalom“ és főképpen minden vásári zaj nélkül éli és építi széppé a maga életét az észak-bácskai Tornyospusztán és környékén közel nyolcezer magyar. Mindegyik „rokona, őse és ismerőse“ ama nevezetes Góg és Magógnak, kik az erdő-élők hite szerint egy hangra stimmelték a magyar lélek minden megnyilatkozását. Így van-e, igaz-e? Kell-e a veszekedés, a testvérgyűlölködés, a lárma és fejbeverés ahhoz, hogy ez a sorsverte faj kiejje „igazi“ életformát? Tornyospusztá magyarsága egész életével és ennek az életnek nagyszerű teljesítményeivel cáfol rá erre a *divatos hazugságra*. Tornyospusztán béke van, s ha másutt kasztoz és világszemléleti differenciák szerint ütök meg a „viták“ alaphangját, itt a szeretet uralkodik. A „turáni átok“ nyomorúságos és szegény hazugság, mert ha magyarok élete olyan is lehet, amilyen Tornyospusztán, akkor csak magunkba kell szállnunk és illendő meaculpázás után *le kell másolnunk a tornyosi példát*. Mert lehet veszekedni, arculmarni, gyűlölködni és lehet ezernyi képzelt bajjal széthuzást szítani, de úgy is lehet élni, ahogy Tornyospusztán élnek. Tavíró, vasut és pósta nélkül, magukban keresve mindazt, amit nem adhat kölcsön senki, s ami megszépíti a jelent, s a bizakodás rózsáival hinti tele az utat, amely jövőnk felé vezet. Így is lehet élni. Egyetlen halk és szeretetteljes szóra egyetlen fedél alá seregleni, ahonnan szépség és tudás magyar szavak ünnepe köntösében öltözik a lélekre. Így is lehet: Szerető pillantással, kézt kézbe fogva, magyar szó és magyar zene ölelő árában fürdetni a reménységet: hiszen semmi sem hiányzik. A föld áldott öle ontja a bor és buza aranyát. A Tisza felől simogató lágyzávalú szellő, hogy hűs érintésével eltüntesse a verejtéket. Az ég végtelen kéjke derüsen és boldog tisztasággal örködik az élet szépségei és örömei felett, s ebből a békességéből egyetlen gondolat sem csirázik ki, amely rossz szándékot hívhatna életre. *Ez a meglegedett, a maga földjén ur maradt magyarság élete*. Kora hajnalról késő estig munkában roskad, s ha kell, gyertyavilág-nál a könyvet bujja, hol betűk végtelen tengeréből a tudás nagy, mindent megvilágosító igazságait halássza ki. Vasárnapja az Istené, a jószágé, a szereteté és azon gondolatoké, amelyekben az irgalmasság testi cselekedeteinek gyakorlása adatott parancsul. Tornyospusztá magyarsága oltárt emelt a magyar szónak, a magyar betűnek, hitet tett a tavalyi kiállításra a magyar kéz szorgalmassága mellett, s az urnapi gyermeknapon a magyar szív jószágá mellett tett vallomást. A tornyospusztai Gazdakör falait egy ott született és ott élő festőművész képei tarkítják. A kép teljességéhez hozzátartozik annak le- szögezése, hogy ez a művész valami- kor Budapestén élt, de *ez a föld őt is visszavonzotta*, mert ha másutt nyomor van, vagy a gyűlölet tombol, itt a bőség és a békesség az ur; ha másutt faldoklik a szó és haldoklik a jó- ság, itt őserővel szárnyal a szépség és boldoggátévően árad a hit, mit a ma- gyar erőbe vet a mi bizakodásunk. Az a magyarság, amely Bácska eme felén él, hálával és szeretettel gondol Tornyospusztá és környéke magyarságára. Lehet, hogy fajuknak becsületesen ma- gyar és példaadóan okos szeretete meg fogja termékenyíteni a mi sivár életünket is, mely most boldogan kö- szönt Tornyospusztá felé... (cs)

A parlament csütörtökig szünetel

Befejezték a vizsgálatot Rádics ügyében

Beograd. A szkupstina tegnapi ülésén a Putuik és Misics vojvoda szobrainak felállítására vonatkozó törvényjavaslat kidolgozására választottak meg egy bizottságot, azután pedig közölte az elnök a képviselőkkel, hogy a legközelebbi ülés csütörtökön lesz, a négynapos szünet alatt pedig a bizottságok fognak dolgozni. Az ellenzék ugyan tiltakozott a kényszerzűnet ellen, mivel azonban ezt a radikális párt és a kormány délelőtti tanácskozásán határozták el, a többség tudomásul vette, hogy a parlament legközelebbi

ülését pénteken tartja. Az igazoló bizottság ellenzéki tagjai tegnap felekeztek Perics Ninkót és kérdést intéztek hozzá, hogy mikor fogja a bizottság a még nem igazolt rádicspárti mandátumokat igazolni. Perics kijelentette, hogy az igazoló bizottság csütörtökön kezdi meg tárgyalásait. Zagrebi jelentés szerint a vizsgálóbíró befejezte a Rádics Sztepan elleni vizsgálatot, az iratokat pedig át- tette az ügyészséghez, ahol meg fogják tenni a vádindítványt Rádics Sztepan ellen.

A magáramaradt Angolország

Az angol külpolitika nehéz munkája — A magára maradt anyaország

Angla biztonsága. Ez ami a brittszigetek lakóit mindennél jobban érdekli. Politikai napilapok s időközi közlönyök mtnt a Frtnightly Review, The English Review hosszú cikkeket szentelnek ezen egy kérdés megvilágosítására. Anglia biztonsága hogyan bástyázható körül úgy, hogy a brittek bírodalma mostani terjedelmében fennmaradjon, E lapok nyíltan megvallják, hogy nem fontos sem Franciaország sem Belgium biztonsága, hanem egyedüli Anglia biztonsága a fontos.

cikkek, hogy Németország nagyon veszélyes Angliára nem csak fegyverei s a világháboruban szerzett tapasztalatai miatt, hanem hatalmasan fejlődő ipara miatt is.

A magáramaradt Anglia.

Lehet-e ezen veszélyt kivédeni? Fontos kérdés de éppolyan nehéz a megoldása. Talán az egyedüli megoldás volna, ha az entente közös vezérkart szervezne s ezt a nyilvánosságra hozná, hogy erről Németországnak is tudomása lenne, ami által a német béke- párt és a háboruellenes párt erősbödnék. De vajjon kivihető-e ez s nem számít-e erre Németország?!

Az amerikai gyarmatokra az ugynevezett dominiumokra Anglia már a legtöbb esetben nem számíthat, mert a világháboru megszűnte óta azok a képszövetség tagjai, ahol saját érdekeit és esetleges háboruellenes magatartásukat halhatósan megvédhetik. Talán Indiára számítson? Itt 300 millió hindut 15 ezer angol hivatalnok s 65 ezer angol katona tart féken. De ha angliá másutt lesz elfoglalva? Akkor Japán okvetlen munkuba lép s mi közbőség van a japán és a hindu közt. Ugyanaz ami a japán és perzsa, perzsa és hindu közt: a fehér faj gyűlö- lete. A japán-orosz háboru óta a fe- hér faj tekintélye erősen megingott s a világháboru óta pedig teljesen aláha- nyatlott.

A britt szigetsoport, az anyaország magára maradt az angol partok sűrű ködében, amelyen keresztül hideg an- gol diplomata szemek aggódva fürkés- zik a biztos kiutal... (i. r.)

Ahonnai Angliát ve- szély fenyegeti.

Ezt természetesen Németország. Két Németország van ugyanis: egyik a békés a másik a revanseszmétől átha- tott. Az utóbiaknak a munkáját okvet- lenül meg kell akadályozni, mert kép- zeljük csak el, hogy megtörténjen a né- met hadlüzet, mi következne ezután? A tengerészeti és hadügyminisztérium downingstréti házaai azonnal őrsek lennének s csak gázmaszkos rendőrök őriznék az épületeket, mert London a frontoz éppolyan közel volna mint volt Ippern a világháboruban.

Ha Németország, Anglia egyedüli lehetséges ellensége, a britt biztonsági vonalat áttörné, ami a világháboru ta- pasztalatai folytán már nem Francia- országon keresztül történik, a Calais- csatornán át, hanem a Rajna és a bel- ga Selde folyók torkolatán át, úgy London, a szakértők előőrsei a fürge repülőek azonnal London felett terem- nének.

Az kétségtelen így következtenek a

Magyar élet Tornyospusztán

Fényes anyagi és erkölcsi sikerrel zárult a Tornyos-pusztai gyermeknap A Gazdakör kulturmissziója — Minden héten tudományos felolvasás, vagy műkedvelő előadás

— A „Délbácska kiküldött munkatársától —

A vén Ister partjain hallgatagra ár- vult magyar életünköt millió kilomé- terre esik kicsiny Tornyospusztá, ahol alig száznai ház bujik össze, hogy nyolcezer lélek magyar östelevényét mindennap megtermékenyítse a magyar szó napfényével és a magyar kultúra áldott, békés melegével. Távol minden- től, ami „politikai“ és „kisebbségi“ vi- szonylatban fájdalommal, megbántás- sal és gyűlölködéssel egyenlő, Sentától husz kilométernyire bácskai viszony- latban példátlanul erőteljesen magyar és hitetadóan kulturéletet él maroknyi — nyolcezer magyar... Egy galambösz, pátriárka — pap, egy Szabó Dezsőt és Móricz Zsigmondot tisztelve szerető gazdacember és egy kulturrajongó ipa- ros, a tornyospusztai magyar műked- velők teljhatalmu kormányzója impo-

náló határozottsággal és példaadó ön- feláldozással mutatták meg azokat a csapásokat, amelyeken itt egyedül jut- hat önmagához a magyar élet. A po- litika helyett könyvek, a párton belüli torzalkodás helyett tudományos felol- vasás, vagy műkedvelő előadás *minden héten*, szószátyár „ellenzékieskedés“ helyett mintagazdálkodás azon a föl- dön, amely áldó bőséggel ontja Bácska kincseit. Errefelé még nem épült fel a magyar kultúra temploma, Tornyos- pusztán már régen élébeharangoztak a magyar jövőnek...

A „politikáról“ alig esik szó. Sem többségi, sem kisebbségi viszonylatban nincs vélemény, talán csak egy: a hall- gató. A maga életét élő magyarságnak

ez a kritikája azzal a sok fájdalmas hibával szemben, amelyet az alulról jött kezdeményezés éppennyeg elköve- tett, mint az, amelyben a hivatalos kormányfelfogás jutott kifejezésre. Ez az élet itt egészséges, erőteljes, érte- lemben éppoly dus, mint izomban, s a maga földjén élő magyar nyugodt mo- solyással jegyzi meg:

— Hogy mit csinálunk a választá- sokon? Arányosan leszavaztunk min- den pártra...

A tornyospusztai gyermeknapot kö- vető bankettre autón érkezett meg a vendégek egy tekintélyes része. A fürge Ford-kocsik egymásután perdül- tek a gazdakör elé, s amíg az árnyas kert végéből tompán gurgulázott elő egy kugliparti ismerős zaja, a pompá- san terített nagyteremben a Rigoletto melódiai permeteztek alá... A tornyos- pusztai hölgyek kifogástalan eleganciá- val öltözötten foglaltak helyet az asz- talnál, s amikor elhangzott az első fel- köszöntő Ófelségére, kétszáz torokból csattant fel a lelkes és őszinte éljen. A második szónok Krisztus evangéli- umára hivatkozott, amely bűnnek bé- lyegeti a gyűlölködést, törvénynek hir- detve ki a szeretetet. A taps és az él- jenzés háromperces viharzása követte ezeket a szavakat, s újabb három perc múlva valaki már Solweigs dalát éne- kelte a tornyospusztai gazdakörben, az Ur 1925-ik esztendejében, Urnapjának délutánján...

Tornyospusztának nincs vasutja, tele- fonja, még csatornája sem s a modern technika vívmányait csak a lovaspósta képviseli, amely naponként egyszer átlátogat a huszegy-néhány kilométerre fekvő Sentára. Van ellenben néhány ezer katasztrális hold földje. A száz kétszázholdas birtok mindegyike min- tagazdaság; van egy gazdaköre, amely a tudományos mezőgazdasági oktatás terén teljesen nyugati nivót képvisel: van hatalmas könyvtára, amelynek a könyvei alig pihennek a polcon; van egy olyan műkedvelő gárdája, amelyben minden tehetség lankadatlan ambícióval párosul s végzetül: van olyan magyarsága, amely időtlen időköz példaadó életet fog élni a vajdasági magyarság előtt...

A „gyermeknap“

fényes anyagi és erkölcsi sikerrel zá- rult. A banketten Puskás Sándor, a Gazdakör népszerű és agilis elnöke mondott felköszöntőt Ófelségére, majd Pázmány Zoltán ismertette lendületes erejű beszédben a gyermeknap jelen- tőségét elismeréssel emlékezve meg Tornyospusztá áldozatos lelki magyarságáról. A bankett utáni s az esti mű- kedvelőműsor sikerét Vörös Simon, Klazsik Ancika, Klazsik Lehel, Klazsik Imre, Zabos Juliska, Homolya János és Homolya Lajos, valamint Gizinger Lajos festőművész rendező biztosítot- ták: Senta város képviselőtében Mátics főkapitány és Dudás rendőrkapitány voltak jelen s számos vendég jelent meg a környező falvakból is. Az esti kabarét hajnalig tartó tánc követte a Gazdakör nagytermében.

Tőzsde

Chicagoj terménytőzsde
1925 június 13, 11 óra

Buza		Tengeri	
Julius	160.50	Julius	112.5/s
Szeptember	157.1/s	Szeptember	113.5/s
December	159.25	December	96.25

Irányzat: buza, tengeri szilárd

(Avala)

Nyugdíjazták Bosnyákovics főszámvevőt

Végelesen Vucetics tanácsos látja el a főszámvevői teendőket

Bosnyákovics István városi főszámvevőt, mint ismeretes, annakidején a Dávidovics — kormány nyugdíjazta, de dr. Sztéfanovics Zsárkó polgármesternek — arravaló tekintettel, hogy az állást akkor pillanatnyilag nem lehetett betölteni — sikerült kieszközölni, hogy a belügyminiszteri rendelkezést — ideiglenesen — vonja vissza. Bosnyákovics később maga kérte nyugdíjaztatását, s a nyugdíjösszeg megállapításával az ezévi január 30-án tartott városi közgyűlés foglalkozott, de miután Szliep-csevics főispán kijelentette, hogy Bosnyákovics megfelelőbbé a közgyűlési határozatot, de ekkor Lákics Jován polgármesterhelyettes közbenjárására a belügyminiszter úgy határozott, hogy az új polgármester kinevezéséig, de a feltorlódt munkanyag elvégzése érdekében is Bosnyákovics egyelőre szolgálatot teljesíteni tartozik. Miután most kinevezték Novisad új polgármesterét egy ma érkezett belügyminiszteri leirat véglegesen megerősíti Bosnyákovics nyugdíjazását, akinek munkakörét Vucetics tanácsos fogja el látni.

Kereskedők küldöttsége

Matics igazgatónál

A pénzügyigazgató nem tehet semmit az érdekében

A novisadi kereskedelmi és iparkamara egy nagyobb küldöttsége tegnap délben Matics Vasza pénzügyigazgatót kereste fel. A küldöttséghez csatlakozott néhány kereskedő is, akiket a Matics-féle statáriális bíraskodás alapján forgalmi adó eltitkolása miatt pénzbüntetésre ítélték. A küldöttség kérte a pénzügyigazgatót, hogy a kiírt pénzbüntetések leszállítása érdekében személyesen járjon közbe a pénzügyminiszternél és hogy az esetleges végrehajtásoknál a pénzügyigazgató bizonyos engedelményeket és könnyítéseket alkalmazzon a kereskedőkkel szemben.

Matics Vasza válaszában kijelentette, hogy nem hajlandó a kereskedők érdekében eljárni, mert ez úgy festene, mintha ő a kereskedők ügyvédi szerepét vállalta volna. Az ő kötelessége, a törvényt végrehajtani és elég szomorú, hogy a többi pénzügyigazgatók ezt elmulasztották. A kereskedők forduljanak tehát közvetlenül az állami egyenes adók főigazgatóságához vagy a pénzügyminiszterhez, ő azonban

semmiesetre sem hajlandó a közvetítő szerepét vállalni. Ami pedig a végrehajtás eljárását illeti, a pénzügyigazgatóság e tekintetben, mint eddig is, a legkíméletesebben fog eljárni. Több

bet nem tehet az érdekében.

A kereskedők küldöttsége Matics Vasza hideg válasza után leforrázva távozott az igazgató fogadószobájából.

A szuboticiai országos vásár

A kiállításon való részvétel feltételei — Külföldi cégek a kiállításon Szakszerű, vetítettképes előadások a gazdák számára — Motorekeverseny

Suboticán, 1925. augusztus 22-től 31-ig tartandó Általános Nagy Vásár és Kiállítás nem csak a Vajdaság hanem az egész S. H. S. királyság mezőgazdasági terményei és állattenyésztése kerülhetnek bemutatásra. A vásár és kiállítás mezőgazdasági osztálya legutóbb ülést tartott, amelyen megállapították, hogy az állattenyésztők az állatokat milyen feltételek mellett hozhatják el a kiállításra. Határozatilag kimondták, hogy az eladásra szánt lovak, szarvasmarhák, öszvérek után térdij fejében 50—50— Dinár fizetendő, eladása esetén pedig még külön 50.— Dinár jár darabonként a kiállítás irodájának. Sertés, juh, kecske, baromfi, házinyul, kacsa után 10—10 Dinár térdij és 10—10 Dinár eladási jutalék fizetendő. Galambok után 5—5 Dinár térdij, valamint eladás címen 5—5 Dinár fizetendő. Nem fizetnek térdiját azok után az állatok után, amelyek eladásra szánva nincsenek s amelyeknek kiállítása csakis az okszerű mezőgazdaság és a többtermelés előmozdítására szolgál.

Külföldről a kiállításra csakis elsőrendű tenyészállatok hozhatók.

A borkiállításra vonatkozólag a kiállítás mezőgazdasági osztálya azt a határozatot hozta, hogy csakis a borkereskedők fizetnek térdiját, a termelők közül csak azok, akik a bort eladásra, illetve kóstolásra állították ki. — A vásár területén eladott bor után 2 százalék jutalék fizetendő a vásár és kiállítás igazgatóságának.

A méhészeti, méz és viasz kiállításán térdij nincsen, ellenben a vásáron kötött üzletek után 2 százalék fizetendő jutalék címen. — A halászati kiállításnál nincsen térdij, ugyszintén a vadászati kiállításnál is csak a kereskedők fizetnek térdiját. Az erdészeti kiállításnál nincsen térdij ellenben a mezőgazdasági gépek után a megállapított térdij fizetendő.

Mezőgazdasági osztály rendezésében augusztus 23. és 30-án löverseny lesz, még pedig 23-án galopp és 30-án ügetőverseny.

A szuboticiai vásár és kiállítás mezőgazdasági osztályának tagjai a közeli napokban autóval be fogják járni a vajdasági tanyákat és szállásokat s a

gazdákat fel fogják szólítani arra, hogy a vásáron és kiállításán minél tömegesebben vegyenek részt, ugyanakkor egyes szebb állapotú példányokat is kifognak választani abból a célból, hogy azt a szuboticiai vásáron és kiállításán bemutassák.

A vásárral kapcsolatban a mezőgazdasági osztály rendezésében több mezőgazdasági ipari üzemnek és mintagazdaságnak a megtekintése van tervezve. Ezeknél a csoportos kirándulásoknál arról is történik gondoskodás, hogy az egyes üzemeket szakszerű előadók magyarázzák meg a vidékről bejövő gazdáknak.

Meg kell jegyezni, hogy a kiállításán levő összes állatok és tárgyak tüzeset ellen be lesznek biztosítva.

Egyéb mezőgazdasági termékek és háziipar produktumok amenyiben nincsenek eladásra szánva, térdiját nem fizetnek, eladásuk esetén a 2 százalékos eladási jutalékot számítja fel a vásár igazgatósága. A Suboticiai Nagy Vásár és Kiállítás tartama alatt fogják megtartani a vajdasági vadászati és méhészeti kongresszust is. A mezőgazdasági osztály rendezésében egy motoros szántó-éke versenyt fognak tartani, melyen résztvesznek a világ legelső gyártmányai. A mezőgazdasági osztály gondoskodik azonkívül arról, hogy a kiállítás tartama alatt oktató film előadásokat tartsanak.

TAPASZTALAT

a legjobb mester. Millió és millió ember ismeri a „Schaumpont a fekete fejfel”, mint tisztító hatásában elérhetetlen hajápolószert, melyet már többé nélkülözni nem tudnak. Ne keblekedjék ezért, hanem igyekezzenek mások tapasztalatát elsajátítani és használni a hajmosáshoz csak az évtizedek óta bevált „Schaumpont a fekete fejfel”, mely a hajápolás minden természetes követelményeinek megfelelő. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban. Egyedüli előállítója: **Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.**

Fontos! hogy a bevasárlásnál különösen

hangsúlyozza a „fekete fejfel”

Falusi levelek

III. levél

Motto: Egyikünk sem olyan mint amilyenek lennie kellene.

(Knut Hamsun)

Reggel a postára mentem. Feladtam a levelet dr. Goff címére. Nagy tervem összemorzsolódott. Valahogyan megéreztem, hogy senki sem tudja megállapítani tehetségemet hacsak nem rokona hajlamaimnak. Hozzávetőlegesen beskatulyázhat valamely egyéniség típusba bármelyik arra hivatott, tanult paedagogus, vagy psychologus, — de alapjában meg nem mondhatja ki vagyok, mi vagyok? Jól mondta Ady: „míg nem rubrikáztok, addig vagyok”. Sőt annak ellenére vagyok. Az ember kisiklik a tudomány hálójából. A test és lélek problémája ma bonyolultabb problema, mint volt Du Bois Reymond idejében, mikor a term. tudósok 45 ülésén, 1872-ben, kimondotta szárnyas szavát: Ignorabimus. — Ugyanezt konstata 1924-ben a 88-ik ülésen Hoch Innsbruckban: „A test lélek problema az alapjában megoldhatatlan problémák közé tartozik”. (Deutsche Med. Wochsch. 1924 X. 31.) Mindezt az orvosoktól tudom, ki eljött hozzánk, — miután hallotta az édesapámtól, hogy mire vetemedtem. — Mosolyogva mutatott rá hű törekvésemre. Az ember, mai ismereteink mellett, nagyon keveset tudhat meg e kérdéstről. Több

a bölcséleti, mint a természettudományi megoldás e kérdésben.

Homályos minden, de minden, mi e kérdéssel összefügg. Ekkor azonban azt is beláttam, hogy nemcsak az én vágyam — de dr. Goff törekvése is hű és üres.

Elszomorodtam. Eggyel több okom van a töprengésre.

Atyám, ki vajmi keveset törődött életében az ilyesféle problémákkal, s megőrizte a földdel foglalkozók derék optimizmusát, — nevetve mondta el azt a néger viccet a majomról, melyet Bölschénél olvasott. A majom mondja a néger, — azért ment vissza az erdőbe majomnak, — mert nem akart dolgozni. És ezt az a néger mondja, kiről Holitscher is felemlíti Amerika Heute und Morgen című könyvében (1919.) hogy tüneményes a lustasága. Hát persze nekem sem szabad az első problema láttára visszafutnom a semmittevés majomkenyér fái alá.

Mi lesz velem, ha nem fogom megtudni, hogy mire is lesz szükségem?

Ne aggasszon, fiam, ez a csekélység. Nézz körül a világban. Nem látsz-e ott is ügyvédet, — ki rosszabbul fogalmaz, mint Burns, pedig az finác volt. — Nincs-e elég magas állású úr, talán még miniszter, vagy államtitkár is, ki semmiben sem éri el Lincoln Ábrahám bölcsességét, pedig hát az sem tudta még fiatalember korában hogy mire született. Nagyon kevés ember van a földön, ki meg-

próbálta valamikor, hogy erejének teljes megfeszítésével mire képes. A nagy emberek teljesítményei csupán szürke másolatai azon törekvési lendületnek, melyekre valamennyien hivatva vagyunk. Sohasem tudhatjuk, hogy mikor teszünk jót vagy rosszat; de bizonyosan tudom, hogy ha *semmit sem teszünk*, — akkor tesszük a legrosszabbat. Kezdetben vala a tett. Ez tulajdonképpen minden emberhez méltó dolognak a magja: a tett. Még a politikának is. A semmittevés politikája a haldoklás politikája. A bölcsélet is, — *ha nem lesz élet belőle*. Ugy van, mondta a doktor és mosolygott. A folytonos tevékenységnek köszönhetjük az agyvelőnket, és azt is, hogy kétlábba álltunk, amint Gegenbauer megállapította. Hát őcsém álljon ön is a két lábára és induljon el *egy irányba*.

Jöjj ki velem, fiam, a szállásra, — mondta erre apám. Ma befejezik a kukorica kapálást. Kifizetjük a munkásokat.

Az úton nagyon érdekes dolgokat mondott atyám ifjúkori próbálkozásairól. Arról az időről, mikor Halász Imre lefordította és Heckenast megkíadta Carey Henrik: Társadalomtudományi könyvét 1867-ben. Milyen hévvel kutatták ők a társadalom fejlődésének irányát. Tisztelet, bámulat és rajongás ragadta magával a fiatalságot. Ő már a feje fölött érezte az új idők szelének suhogását. Mindenki az új

Egy diákleány öngyilkossága

Borotvával vágta el a nyakát

Zagrebból jelentik: Tegnap este a 19 éves Zorko Valerija, a zagrebi orvosi fakultás hallgatónője borzalmas öngyilkosságot követett el. A feltűnően szép leány hazatérve az egyetemről lysolt ivott, utána pedig borotvával vágta el a nyakát. Amikor a leány szülei este hazatértek, a szerencsétlen diákleány holtan feküdt a pamlag mellett. Azonnal fellármázták a szomszédokat és a mentőket hívták, de az öngyilkoson már nem lehetett segíteni.

A helyszínrre kiszállt rendőrségi bizottság a véres borotvát ott találta az íróasztal mellett, a halott közelében. A leány semmiféle levelet vagy értesítést nem hagyott hátra, amely az öngyilkosság okaira fényt derítene. A barátnői sem tudják megmagyarázni az öngyilkosság okát, mert szolid és szorgalmas lánynak ismerték, akinek még férfiismeretsége sem volt. Valószínű, hogy nagyfokú idegessége miatt vált meg az élettől. Utóbbi időben ugyanis a vizsgákra készült és sokat tanult, a sok tanulás felőrölhette idegeit. Zagreb-ban óriási részvételt keltett a szép Valerija tragikus halála.

Kleptomániás

vagy hivatásos tolvaj

Csinos, fiatal, szőke leány ült tegnap a novisadi törvényszék nagytermében a vádlottak padján. A elnök kérdésre elmondta, hogy Báló Etelnek hívják, 19 éves sentai születésű és azelőtt tamburánő volt. Otthagytva azonban a bandát, amelyben játszott és a legutóbbi időben kizárólag abból élt, amit lopott. Emiatt már kétféle elítélték. Tegnap is bevallotta tolvajlását és mikor a tanácselnök kérdezte tőle, hogy miért lopott, azt mondta, a lopás a vérben van és nem tud ellenállni annak a belső parancsnak, amely szinte kényszeríti arra, hogy lopjon, ahol erre alkalom kínálkozik. Most azért került a törvényszék elé mert Sztári Becsen a piacon belenyúlt Tolmanov Lyubica kofa zsebébe és onnan ezer dinárt vett ki. A kofa azonban észrevette ezt szolt egy rendőrnek, aki el is fogta Báló Etelt.

A tegnapi tárgyaláson a bíróság nem fogadta el Báló Etel védekezését, hogy belső parancsból kifolyóan lop és két évi börtönre ítélt. Báló Etel sirva fogadta az ítéletet, de megnyugodott benne hasonlóképpen az ügyész is, csak Báló Etel védője dr. Schwarz János ügyvéd jelentett be felebbezést az ítélet ellen, mert súlyosnak tartja.

Európa hajnalhasadását köszöntötte Belenőt a legszebb remények és álmok virágos kertjébe. A jólét és vagyonosodás sok embernek utat nyitott a benne szunnyadó erők kibontására. Csak eggyel nem gondoltak, hogy mindenkinél biztosítsák a kultura áldásait, az élet örömeit. Nagyon sok embert elfelejtettek. Nemcsak ők, — de egész Európa. Feledékenységüket most hányják a szemükre. Sajnos a mulasztást visszamenőleg nem lehet jóvátenni. Sokan nem élnek már azok közül, kik társadalmi, gazdasági, tudományos, művészeti és irodalmi életünk mostani állapotának okozói. De ha élnek is, akkor sem oldhatnák meg napjaink problémáit, — mert ezekhez ők öregek. A régi Turgenev féle szembehelyezkedés és eltávolodás apák és fiuk között ma is meg van és holnap is meg lesz. Egy azonban bizonyos, a megoldás az emberiség közös problémája, azt egy társadalmi réteg, osztály vagy pláne politikai párt ma már a saját elvei szerint meg nem oldhatja a másik, vagy többi réteg, osztály vagy párt rovására anélkül, hogy az ellentétek csírát a megoldás barázdáiba el ne hintené.

Nézzed fiam az emberek azt hitték, hogy legnagyobb, ellenség az ember. Még a rómaiak korából maradt ránk az a csunya, de akkor uralkodó közmondás, — az embernek az ember a farkasa. Ma már tudjuk, hogy bacillus és baktérium többet árt az embernek,

A novisadi törvényszék fogházában

A Délbácska munkatársa meglátogatta a foglyokat — Gyilkosok, családok, politikai foglyok és nazarénusok társaságában

— Saját tudósítónktól —

Reggel 9 órakor jelentkeztem dr. Lemaics Jován államügyésznél és látogatási engedélyt kértem a fogházba. Az államügyész nagyon szívesen és előzékenyen fogadott és azonnal kiadta az utasítást, hogy a Délbácska munkatársa megnézheti a cellákat és a fogház egész berendezését. Az államügyész irodájának vezetője hosszú folyosókon keresztül kalauzolt egy vasráccsal ellátott ajtó elé. Csengettünk. A nehéz tölgyfaajtó felett ott diszeleg a felírás:

DRŽAVNA KAZNIONA

Megborzongtam. Azt hittem, hogy rettenetes dolgokat fogok látni. S amikor a fogházor csengetésünkre kinyitotta az ajtót, hosszú, fehérre meszelt, barátságos és szelős folyosóra léptünk, ahol szép sorjában vannak a cellák. Előzleg betértem Lazics Pero fogház-felügyelő irodájába, aki a legnagyobb készséggel vállalta a kalauz szerepét. Ez az ő kizárólagos birodalma s itt csak ő parancsol. A kulcsár, egyetlen kézmozdulatára azonnal ott teremnek és nyitogatják a nehéz ajtókat.

Körülnéztem. Kételemeinyi magasságban szinte hallszerű elrendezésben végtelen cellasorok. A földszint és az emelet között egy óriási fonott háló, az u. n. „biztosító szerkezet.” Valamikor egy életunt fogoly fejest ugrott a második emeletről, a háló azonban felfogta és kutyabaja sem történt. Itt még az öngyilkosság is meg van tiltva. Megnéztem a nagy fekete táblát, ahol a „standot” jelzik. Ezidőszereint 105 férfi és 11 női vizsgálati fogoly, valamint 33 férfi és 3 női elítelt van elhelyezve a fogházban. A másik táblán a foglyok névsorát látjuk, fehér cédulák jelzik a vizsgálati, piros cédulák a már elítelt foglyot. A földszinten van elhelyezve a fogház irodája, az őrszoba, az orvosi rendelő és a konyha is.

A foglyok ellátása

a mai viszonyokhoz képest meglehetősen jó. A konyhában három óriási tűzhelyen főzik az ebédet. Foglyok a szakácsok is. Szép tiszta helyiség, szinte katonás a fegyelem. Eddig a fogház-őröknek is itt főztek, de Lázics Pero beszűntette, mert bizonyos „bizalmaskodásra” jött rá, hisz tudvalevő, hogy „a gyomron keresztül megy a szerelem.” Most már csak a foglyoknak főzik a reggeli, ebédet és vacsorát. A kenyér-adag napi 56 deka. Friss, ropogós ci-

pót kapnak a foglyok. Reggelire levest, ebédre főzeléket vagy tésztát és kétszer hetenkint húst, vacsorára levest. Ma gombócot főztek, olyan gusztusos volt, szinte kedvem lett volna megkóstolni. Nem is olyan rossz ez a rabkoszt.

Az intelligensek között

Először az intelligens lakókat néztük meg. Minden cella ajtaja felett egy tábla lóg, azon a fogoly neve és büne. Hogy miért ül, mióta, vizsgálati fogoly-e vagy hány hónapot és évet kapott.

A kulcsár Crvensics Nikola celláját nyitja ki. Azt mondják, hogy vad kommunista. Egy mosolygós, pufók, meglegedett arc marad rám. Nagy csontkeretű páspaszem mögött mosolygó szemek. Udvariasan köszönés álmósan dörzsöli szeméit. Eppen most kelt fel. — Higye el uram — mondja derűsen — kitűnően érzem magamat. Nagyon jól bántak velem, van saját ágy-neműm, saját ellátásom, könyvem és cigarettám. Már évek óta állandóan itt vendégeskedek. Ha netán két hétig szabadságon vagyok, utána már legalább 3 hónapig ülök. Es így felváltva „bis gromoboj”.

Széméztek a cellájában. Elég kényelmes kis helyiség. Tiszta ágy, kis asztalka, mosdó, sok könyv és cigarettavégek a padlón. Ennek az embernek legalább semmi gondja. Allamköltségén kapott lakást és pártköltségen hízalják. Olyan kövér mint egy liba. Tovább megyünk.

Kiss Vilmos cellája előtt

vagyunk. Szegény kis Vilmos már január 30-ika óta ül a fogházban. Két évre ítélték el s most a felebbezés eredményét várja.

— Hogy érzi magát, patikus ur? — Elsőrangban. Igaz, hogy unatkozom egy kissé, de jelenleg egy nagy történelmi munkán dolgozom. Kissé elhanyagolt a külseje. Még nem borotválkozott. Bocsánatot kér, hogy ilyen deranzsált állapotban fogad, de hát itt nincs meg a megfelelő komfortja. Majd ha kiszabadul fél év múlva, jobban fog külsejére vigyázni. Különbösen nagyon dicséri a fogházfelügyelőt, aki rendkívül humánus és jóindulatu ember.

Amikor elkészöndök, szinte sablonosan mondja:

— A viszontlátásra, szerkesztő ur! Nahát, ez jó dolgot kíván nekem. Nem szeretném, ha kívánsága teljesülne.

a sziget beleugrik a tengerbe és elmerül. — Nagy egységek vialakulásának pittyemallatában állunk. Föltűnt nekem, hogy a munkások nem olyan bizalmasak, mint kisgyerek koromban. Nem is tréfálódznak, nem is nevetgélnek. Humorizálás helyett viccelődés járja. Keserű, nevetésre ingerlő kiszólások.

Az élet terhe a társadalom legalsóbb rétegét nyomja legjobban. Ez természetförfvény.

Ne gondold fiam, mondá atyám, hogy e népréteg sorsa reménytelen. A verseny itt is megteszi a magáét. A kultúra emelkedése az ő foglalkozásukban is gépeket állít gépek mellé, melyeknek kezelése csökkenti fogja a test fáradalmait és az emberek újra felvidulnak. Többet fognak tanulni is.

En már messze a gépek hazájában, Amerikában jártam képeletemben. Egy ugrás és a chicagói lányt láttam magam előtt. Éreztem, hogy a vér előnti arcomat.

Csendesen a lovakhoz mentem, meg-simogattam karcsu nyakukat.

Elhatároztam, hogy holnap irok neki. Igen, irni fogok.

Hazafelé csendesen üldögéltünk a kocsin. Gondolatainkkal voltunk elfoglalva.

Atyám felém fordulva csak ennyit mondott, — alkonyodik. Ez a mi időnk. Öregké. Tiétek a reggel. Igen apám. Reggel irni fogok. *Földvári János*

A fogházirodában Vratsarevics Boskó 7-es ezredbeli hadnagy körmöl. Eppen az állományi lista összeállításával van elfoglalva.

— Hát maga hogy került ide — kérdeztem.

— Egész egyszerűen. Hadnagy voltam és meguntam a szolgálatot. Egy nap aztán otthagytam a tisztii pályát és bucsu nélkül ellógtam. Elfogtak és hat hónapra ítélték. Most itt töltöm a hátralévő három hónapot.

— Hát nem szereti a katonai életet?

— Nem én! Mennyivel jobban érzem magamat a fogházban. Nincs itt semmi gondom uram! Még ekszercirozni sem kell.

Nahát kérem, ez egy furcsa ember. Aki jobban szereti a cella dohos levegőjét, mint a fényes katonai életet. Biztos, hogy nem tökéletes ember.

Ártatlan vagyok!

A fogházfelügyelő most a gonosz-tevők celláihoz vezet. A gyilkosokhoz és rablókhoz. Szép számmal vannak itt a gyilkos urak és nem is nagyon panaszkodnak. Van ellátásuk és a levegőre is kimehetnek naponta kétszer, a gyönyörű, zöld, nap sugaras udvarra.

Egy torzonborz, vadkülsőjű cigány mutatkozik be. Lakatos Gábor a neve és 5 évre ítélték el rablás miatt.

— Hát maga mit csinált?

— Álászáttal kérem én ártatlán vagyok. A devla üsse meg, há nem igaz. Az s gazember Kolompár mártott bele, pedig semmit sem csináltam. Jáj, jáj, jáj, miért kaptam én et évet, ártatlan vagyok, Isten bizony, méltóságos uram!

Szobafársai szintán mind „ártatlannok”. Ők a fogház „áldozatai”. Nem is tudom, hogy tévedhetett enyire a bíróság. hogy is lehetett szegény ártatlan cigányokat és lököttöket elítélni! Az egyik biztosan miniszternek nézett mert röviden csak annyit kívánt, hogy azonnal helyezzem „szabadlábra.” Folytatjuk a sétát. Egy „nehéz” esettel állunk szemben. Pajics Dusan még a régi rezsim alatt gyilkosságért 15 évre ítéltélve. Turija Drágát terítette le egy revolverlövessel, állítólag azért, mert ez viszont az apját mérsárolta le. Illaván ült 6 évet, Lipótváros 3 évet, onnan megszökött s most itt fogták el, hogy a hátralévő 6 évet is leszolgálja.

A tovarisevői gyilkos

Isa Vasiljev egykedvűen fogadja sor-sát. Ő is ártatlannak tartja magát.

— Hát miért ültötte le az orjunást?

— Önvédelemből, uram! Ő nekem jött, én meg kupánvágтам. Mindenesetre jobb, hogy én előztem meg, s nem ő engem.

— Hát tudja e tulajdonképpen, mi az hogy „orjunás”, meg „srnao”.

— Hogyne. A srnao a Cseremov ur parancsait teljesíti, az Orjuna meg a Jevgyevics urét.

Nos, ez valóban tisztában van a politikai fogalmakkal. Ezt az embert igazán meg kellett volna becsukni. Ez pártelnöknek való.

Gyerünk tovább. Dragutin Gyorgyevics a pancsevői pénzhamisító, feleségével együtt került a törvényszék fogházába. Egy csomó hamis ezrest találtak felesége fiókjában.

Ez is valami nagy urnak tart, mert azonnal előlép a sorból, feszes bap-tákba vágja magát és azt mondja:

— Kérem én ártatlan vagyok. Tessék innen kiszabadítani. Nem is tudom miért kerültem ide. Tessék csak a feleségemet megkérdezni, ő is azt fogja mondani.

Ezt elhittem neki. És amikor a női osztályban feleségét szólítottam meg, felháborodva tiltakozik letartóztatásuk ellen:

— Hát tehetek én róla, hogy a vásáron becsaptak minket és hamis ezresekkel fizettek a gazemberek! Tessék elengedni bennünket.

Miután nem vol módomban kívánságát teljesíteni, még egy pár típust néztünk meg.

Egy kaukázusi gyerek; a 19 éves Mehmed Bazer lopás miatt került ide. Zdravkovics Péter Zseljeznicska utca 26 számban lopott, Rákos István zsebtolvajlásért ül. Ott látjuk a delikvensék között

Gavrilovics Nikolát

is, aki a napokban anyját gyilkolta le borzasztó kegyetlenséggel.

— Hát nem szánja a bűnét?
— Nem én! Az egy nagy bestia volt, ki akart forgatni a vagyonunkból. Örülök, hogy megtettem.

Ez egy veszedelmes ember. Otthagytuk és Szalai Andrásit látogattuk meg, aki az osijeki börtgyárban volt alkal-mazva és rengeteg mennyiségű bört-árut lopott. Ő is ártatlannak tartja magát. Az ellenőr meséli, hogy egyike a legveszedelmesebb gonosztevőknek. Annakidején a csendörök elől szökött meg s bár utána löttek, nem sikerült elfogni. Amikor aztán hurokra került, annyira összeverték, hogy lepedőben kellett a fogházba vinni. Most is állandóan azon töri a fejét, hogyan lehetne elögnni.

A nazarénusok

A földszinten két új jövevényvel találkoztunk. Most szállították be őket. Két fiatal, jóképű nazarénus. Kilenc évet kaptak, mert nem akarnak fegyvert fogni.

— Hát miért nem akartok szolgálni? — kérdeztük.

— Mert a vallásunk nem engedi.

— És ha az ügyész ur azt mondaná, menjetez haza, elengedjük a büntetést, de be kell vonulnotok a hadseregbe, megtennétek?

— Nem!

Ilyen embereket még nem lttam. Ez már nem is fanatizmus, ezek tökéletes bolondok. Nem is idevalók ezek, hanem a bolondok házába.

Ezekután a női osztályt néztük meg. Kevesen vannak, de mind züllött alakok. Az udvaron egy öreg, toprongyos emberrel találkoztunk. Kersánszki Lázár a neve és hat évet kapott, mert megölte feleségét. Ott kertészkedett az öreg s amikor megkérdeztük mennyire lett elítélve, azt válaszolja:

— Nem tudom, tekintes ur!

Most Mitrovicára fogják szállítani.

A fogházban különben példás a rend és fegyelem. A kiskorúak osztályán csupa 13, 14 éves suhanc rontja a levegőt. Ezeket javítóintézetbe fogják szállítani.

Különbösen szomorú lehet az élet a négy fal között. A fogházfelügyelő jól bánik az emberekkel, s minden reggel a lelkükre beszél, tanítja, oktatja őket. Az utóbbi időben nem is fordult elő rendetlenség, egyetlenegy foglyot sem kellett megbüntetni vagy pedig megfenyíteni.

Amikor elkészöndtem, a foglár udvarias készséggel csörgette a kulcsait. Kellemetlenül éreztem magam és sietve távoztam. Félttem, hogy engem is becsuknak. *K. A.*

H. G. WELLS

Nagy Világtörténete

Az élet és emberiség története a föld össkorától a mai napig. Lexikon alak, 640 oldal, egész vaszonkötés. **Több száz illusztrációval**, térkép és grafikai melléklettel.

Bolti ár 600, előfizetési ár 420.

Havi részletre előfizethető

Kardos hirdetővállalatnál

1067 Novisad, Kr. Petra u. 19. 1-2

UTAZÓBÖRÖNDÖK,

férfi és női bőrövek, női kézitáskák nagyban és kicsinyben a készítőnél: **F. DIETRICH**, Novisad, Kr. Petra u. 20.

Felhívás!

Tisztelettel felkérjük a vidéki hátralékban levő előfizetőinket, hogy a napokban megküldött fel-szólításunkban jelzett összeget, forduló postával annál is inkább utalni sziveskedjenek, mert nagyarányú fizetési kötelezettségeinknél fogva nem nélkülözhetjük hónapokon át az előfizetési díjat. Nem óhajtunk kellemetlenkedni, de az esetben, ha ismételt felszólításunk ellenére sem nyernének a hátralékok június hó 15-éig kiegyenlítését, úgy sajnálatunkra bár, de kénytelenek lennénk jog-tanácsosunkat megbízni a hátra-lékok behajtásával.

Teljes tisztelettel.

„DÉLBÁCSKA”
kiadóhivatala

HIREK

Hogy mi kinézünk!

Amikor Zrinyit és Frangepánt a bécsújhegyi vesztőhelyre vitték, a hőhőrnak, aki már ott állt magasra emelt pallosával, feltűnt Frangepán gyönyörű hajkoronája. A szép puha fürtök lágyan omlottak alá büszke fejéről s a hőhőrszinte sajnálta ezt a szép fejet egy kegyetlen nyisszandással a porba suttantani. Odalépett hát Frangepánhoz és suttogva mondá neki: — Ne féljen, uram, kiméletesen fogom levágni a fejét.

Ez a történelmi anekdóta jut eszembe, amikor Matias Vasza, a novisadi pénzügyigazgató viszonydátját olvasom, amelyeket a kereskedők küldöttének adott. A megbüntetett kereskedők arra kérték, hogy az esetleges végrehajtásnál bizonyos könnyítéseket concedáljon, mire Mátyás ur kijelentette, hogy a végrehajtásoknál „kiméletesen” fog eljárni.

Nos, nydjás olvasó, erre biztosan nem voltál elkészülve. A kiméletes végrehajtásra. Ilyet még nem pipáltam. A végrehajtó majd lábujjhegyen fog besompolyogni az átözet házába, kezét csókol a nagyságnak, pusztát ad a kislánynak, barackot a nebulónak alázatosan letérdel a perzsa szőnyegre és bókoh kisérletében kiméletesen elcipeli a butorokat. Nagy könyörögve lép be az üzletbe, végigleli a tisztviselőket, homlokán csókolja a főkönyvelőt, zserbót nyújt a gépirókissasszonynak és kétrét görnyedve csókok özönével halmozza el a kasszát. Erre a legkiméletebb pózzal belenyúl az ezresek tömkelegébe és kiméletes udvariassággal távozik. Ez a kiméletes kiméletlenségnek legkiméletlenebb kiméletességi kimélete. Mégis csak kiméletes ember a Mátyás ur. A büntösk fel fognak lélegzeni, megszabadulnak a lidércnyomástól és a végrehajtás már csak ping-pong ahhoz képest, ami azelőtt volt.

Ez a kimélet fraziológiája, a teoretikus parabolák transzcendentális peronosporája. A kimélet netovábbja, az ártatlanság diadala, a novisadizmus huppa-huppája. Az áldozat most már nyugodtan aludhat. Ha jönnek is az urak kiméletes grandezzaival, kiméletesen fogják kivégezni. A spanyol etikett szigorú betartásával. És a kereskedő büszkén fogja odahajítani a fejét, a nyaktól féderes ruganyossággal szálítja majd át a másvilágra. Mukkandás nélkül, a kimélet legkiméletebb kiméletességével.

Még a végrehajtónak is gyöngyölete lesz. S ha netán olyan áldozatokra is akad, akik a modern kor szelleméhez nem tudnának alkalmazkodni, a kik a Matias ur bölcs mondásának gyöngyszemeit nem tudnának kihámozni s akik esetleg a kiméletességi elv tagadói álláspontjára helyezkednének, még akkor is gyöngyölete lesz a pénzügyek végrehajtójának. Nem fogják bántani. Kiméletesen fogják kidobni. K. A.

— **A királyi pár Délserbiában.** Beogradból jelentik: A királyi pár tegnap Hadzsics tábornok és Damjanovics ezredes kíséretében Délserbiába utazott. Skopljéból Kicevóba, Ohridba és Bitoljba utaznak a felségek. Valószínű, hogy a királyi pár egy hónapig fog tartózkodni Délserbiában.

— **Nyári multság Beocsinban.** A beocsini olvasókör vasárnap 14-én nyári multságotságot rendez, amelynek esti műsorát a novisadi „Frohsinn” dalegyület látja el. Novisadról indulás vasárnap d. u. 1 órákor a „Napred” (vukovári) hajóval, visszaérkezés hétfőn reggel fél 7 órákor. A zenét a futtaki tűzoltók zenekara látja el. A kirándulásra ezután hívják meg Novisad és környéke közönségét.

— **A sombori műkedvelő gárda** életrealitásának egy újabb tanujelét adta, amikor arra vállalkozott, hogy f. hó 8—16 Martos Ferenc 3 felvonásos operettjét, a Lili bárónt adja elő. A rendező s karnagyjelményei valamint kitűnő szereposztás a darab sikerét feltétlenül biztosítja.

— **A novisadi vadászegylet** vasárnap június hó 21-én tartja rendes évi közgyűlését a „Három korona” helyiségekben. Az egylet kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a közgyűlésen.

— **Vidovdáni kirándulás.** A novisadi turistaegylet, június 28-án, Vidovdán ünnepén társas kirándulást rendez a Veliki Testerre. Indulás reggel 5 órákor kirándulójával Cserevicsig, onnan gyalog Testerig. Visszaérkezés ugyanaznap este 7 órákor a cserevicsi hajóval. Utiköltség 25 dinár.

— **Fü eladás.** A kálvária területén termő fü kaszálási joga a folyó gazdasági évre f. hó 14-én vasárnap d. u. fél 4 órákor a helyszínen megtartandó nyilvános árlejtésen bérbe lesz adva. Róm. kath. hitközség előjárása.

Dollár, — angol font, — sweiczi frank, — szerb dinár készpénzt ki helyezi budapesti bérházakra és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 32 százalékos kamattal mellett Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog-Ösztály Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906. 1070—1—12

— **Egy horvát történettudós halála.** Zagreből jelentik: Tegnap halt meg Dr. Bojnicsics Iván, a kir. állami levéltár igazgatója. A megboldogult kiváló történettudós volt. Leghíresebb művei a „Series nobilium Crsatiac”, „A pragmatika sankció” és a „Der Adel von Kroatian und Slavonien”.

— **Anyakönyvi kimutatás** folyó évi június hó 8. napjától folyó évi június hó 15. napjáig. Született összesen 14 gyermek és pedig: kilenc fiú és öt leány. Házasságot kötött összesen öt pár és pedig: Disler József kereskedő és Czoczek Paulina, Volomirovits Lázár földművelő és Bózsits Mária, Farkas Antal kádársegéd és Kovács Julis, Nisevits Nikola kereskedősegéd és Rélits Vidoszáva, Radisits Eugenije vasöntősegéd és Szávits Draginya. — Elhalt összesen tíz egyén és pedig: Pekár Gyura 2 hónapos, Brezovác Mária Valéria 3 éves, Baksa Gyula 10 napos, Gonowajn Irén háztartás 27 éves, Petrovits Borislávné szül. Zárits Darinka 28 éves Sabac (Srbija), özv. Gavrilovits Jovánné, szül. Lucsits Milica 48 éves, Szabó Irma tanuló 14 éves, Holler Jakab detektiv 43 éves, Oszipov Petár 4 hónapos, Makszimovits Miroszláv 7 hónapos.

— **A pirosi uton levő** református temetőben a fűtérme nyilvános árverése 1925. június 14-én vasárnap délután 4 órákor lesz.

— **Csempészélet Dalmáciában.** Északdalmáciában vigan folyik a csempészsés Zara felől. A hatóságok most erélyes intézkedéseket léptettek életbe a csempészsés megakadályozására. A határőrséget megerősítették. A vámőrség az egész határ mentén 300 lépésnyi távolságban állított fel őrköt, akiknek szigorú utasításuk van a legkiméletlenebb eljárásra.

Dollár, — angol font, — sweiczi irank és szerb dinár átutalásokat kamatozó folyószámlára elfogad és azt évi 32 százalékos és 36 százalékos között gyümölcsözletti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906. 1072—1—12

— **A csábító pálinka.** Cvetics Sztevan beocsini és Szimics Tósa cserevicsi lakosok mult év december 23-án fát szállítottak Futakon keresztül Novisadra. Futakon egy korecsma előtt egy kocsi láttak, amelyen pálinkás-hordó volt. Mivel már sötét volt és a

közben nem tartózkodott senki sem, Cvetics Sztevan leemelte a kis hordót a kocsirol és a maga kocsijára tette. Mikor a hordó a kocsiján volt, odahívta társát Szimics Tósat és azt mondta, hogy nesze pálinka, annyi, hogy fűrdhettek benne. A biztatás után kinyitották a hordót és szorgalmasan ittak a pálinkából, de nemcsak magukra gondoltak, hanem azokat is megkínálták pálinkával, akikkel utközben találkoztak. Ez volt azonban a vesztük, mert amikor másnap Novisadról visszahajtottak, megkínálták pálinkával a cserevicsi révész is, akinek kompján átkeltek Cserevicsre, a révész pedig amikor a pálinka gazdája Nédics Paja megkérdezte tőle, nem látta-e valakinél pálinkás-hordót elárulta Cveticset és Szimicsot. Nédics azonnal jelentést tett a beocsini rendőrségnek, amely meg is találta a hordót Cveticsnél. A novisadi törvényszék tegnap ítélte el a pálinka tolvajokat még pedig Cvetics Sztevan 14 napi, Szimics Tósat pedig 10 napi elzárásra és ezenkívül kötelezte őket az ellopott 10 liter pálinka megfizetésére.

(x) **A kanális tuloldalán,** Temerin-uton, a Lišic újfatelepen mélyen leszállított árak mellett beszerezhető mindennemű építőanyag, de különösen kerítéshez szükséges *tölgyszlopokat, deszkát és léceket.* 711

— **A csepeli kikötő építése.** Budapestről jelentik. A csepeli kikötő építése már közeledik a befejezéshez. A kikötő építéséhez tudvalevőleg 15 millió francia frankkal a franciaországi Schneider—Creuzot cég is hozzájárult. Néhány nappal ezelőtt a bécsi Neue Freie Presse azt írta, hogy a magyar kormány és a Schneider—Creuzot cég között nézeteltérések merültek fel és ezért megszakadtak a kibővítés munkálatai. A MTI tegnap megcáfolta a Neue Freie Presse cikkét és közölte, hogy a kikötőépítés munkálatai zavartalanul folynak.

— **Repülőszerecséltenség Berlinkben.** Berlinkből jelentik: Schöneberg mellett lezuhant egy Sarotti típusú repülőgép, amelyen három utas volt. Két utas életveszélyesen megsebesült. A sebesülteket az Augusztá Viktória kórházba szállították.

(x) **Univ. Med. Dr. Micić Nada** megnyitotta az orvosi rendelőjét, Temerini utca 20. sz. (azelőtt Dr. Koda). Rendel minden nap 9—12 és 3—5. 1075 1—3

— **A marhavagyon gyanus utasai.** A caribrodai rendőrség egy az államson vesztegélő marhavagyonban két fiatalemberre bukkant rá. Kihallgatásuk alkalmával megállapították, hogy az egyik Neuwirt Adolf bécsi kereskedelmi akadémiai hallgató, a másik pedig Skopla Antal szintén bécsi diák. Mindketten fogadásból ingyen akarták végigutazni a világot, közben Olaszországban letartóztatták, őket ott azonban megszöktek és Nápolyba utaztak. Nápolyból Konstantinápolyba utaztak s onan Caribrodba. A rendőrség most megteszi azt a szíveséget, hogy ugyan-csak ingyen utaztassa őket az osztrák határra. Ott majd meghatják az elvesztett fogadás áldomását.

— **Óriási tűzvész.** Budapestről jelentik: Körnöcbányán és Káposztafalun óriási tűzvész pusztított. Körnöcbányán 53 ház égett be. A lakosság legnagyobb része hajléktalan. A kormány segítőbizottságot szervezett.

— **Baptista hittérítők a Szerémségben.** Mint ilokról jelentik, sok baptista hittérítő árasztotta el a környéket. Az iloki szlovákok tömegesen térnek ki a luteránus hitről a baptista hitre.

— **Csaló cigány.** Jovanovics Matija pasicevói cigány, a mult évben Kovacevics Bosko és Ruzsits Rade

Mária-majori gazdától egy-egy lovat vásárolt. Kovacevics Boskótól 3500 dinárért vásárolta meg a lovat, 1000 dinárt adott neki, a többivel pedig adós maradt és megígérte, hogy tarlozását három nap alatt kifizeti. Ruzsicsától 1650 dinárért vette meg a lovat, ennek meg 600 dinárt adott a hiányzó összeget pedig három nap mulva kellett volna fizetnie. Jovanovics azonban — bár hetek multak el — nem fizette meg a hiányzó összeget. Ruzsics és Kovacevics család miatt feljelentették Jovanovicsot, akit a novisadi törvényszék tegnap hat havi börtönre, 400 dinár bírságra és a kár megtérítésére ítélte.

— **Szerkesztőségünköl.** Kottas Aladár hirlapíró, a zagrebi „Novosti” és a budapesti „Uj Barázda” volt szerkesztője lapunk kötelékébe lépett.

Dollár, — angol font, — sweiczi frank, — szerb dinár készpénzt magyar mezőgazdákna, a magyar gyárparban és árukereskedelemben heti 3/4 százalékos kamattal gyümölcsözletti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank, Budapest VI., Vilmos császár-ut 45. Alapítási év: 1906. 1071—1—12

— **Belohorszky—Szedlacsék zeneiskola** ma, vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel tartja évről újra matinéját, a beltéri kath. kör nagytermében. A műsoron szerepelni fog Szénási Karcsi is, Novisad népszerű hegedűvirtuóza azzal a néhány számmal, amelyet nemrégén Marteau professzor előtt játszott el. A belépés díjlan.

Lysiform

Hölgyeknek nélkülözhetetlen

— **Mi okozza a szokatlan hideg időjárást.** Bécsből jelentik: Az európaszerte megváltozott időjárás okaira mutatott rá az a konferencia, amelyet a nemzetközi dunai műszaki bizottság a napokban tartott s amelyen Ausztria, Jugoszlávia, Románia és Magyarország vetek részt. A konferencián kifejtették, hogy a helytelenül kezelt erdészet nagy klimatikus és geológiai elváltozásokat idéz elő s hogy Középeurópában az utóbbi időben olyan nagy változás történt, az részben annak tudható be, hogy az erdőirtásokat helytelenül végezték s különösen azokon a vidékeken pusztították ki az erdőket, melyek a klíma szempontjából döntő befolyásuk.

Elveszett szerdán este egy **gyöngy-sor** a Jevrejska ulica—Wagner-éterem és Duna-ucca sarak közötti uton. Kértek a megtaláló jutalom ellenében átadni „Adám” hirdetőirodában, Trg Oslobođenja 1. emelet. 1088—1—2

— **Kis hírek.** Az építésügyi miniszterium 300.000 dinár hitelt engedélyezett a cetinjai „Szabadságotthon” javítási munkálataira. — Podgoricán összel fogják megtartani a mezőgazdasági kiállítást. — Beogradban meghalt Sadkovic Vladimir ügyvéd, aki 10 millió dinárt kitevő vagyonát a szegény diákok alapjára hagyta. — A legutóbbi dalmáciai földrengés következtében a Kosovcsica folyó teljesen kiszáradt. — Tegnap tartották meg Celjen a háziurak nagygyűlését az új lakásrendelet ellen. — A Laibachban kiásozott olasz hősi halottak tetemeit nagy katonai pompával fogják Olaszországban szállítani. — Skulj Ferenc szlovén képviselő autója Ribnice mellett az utszéli árokba fordult. A képviselő súlyosan megsebesült. — A szerémi Jarek községben gyermekiállítást rendeztek. A legszebb gyermekeket ki-tüntették.

Repriz! APOLLO június 14-15. Az elmúlt szezon legnagyobb filmalkotása: Repriz!

NIEBELUNGEN

Német nemzeti eposz 2 részben. — I. rész június 14-én. — II. rész június 15-én. Előadások: vasárnap 3, 6 és 9 órákor. — Előadások a II. részről hétfőn 5, 7 és 9 órákor az Apollóban és szükség esetén az Odeonban.

EZ NOVISAD

Vendéglő a Dardanellákhoz

Mert van egy ilyen is. A Dunaparton ékeskedik körülbelül kétszáz lépéssel a régi pilótahíd alatt százados, por és pókhálólepte fűzek árnyékában, mint egyik igen figyelemreméltó érdekessége a nevezetességekben éppen-séggel nem bővelkedő Novisadnak. "Vendéglő a Dardanellákhoz", avagy ahogyan az "épület" falán olvasható:

"Gostiona kod Dardanelli"

De nemcsak ez a némileg orientális hangzása elnevezés az érdekes. A bejárat se kutya. Az ajtó felett és pontosan a Dardanella szó alatt egy valamikor kirozzant fiaker bőrnagyja ékeskedik, nyilvánvalóan azért, hogy a vendég el ne ázzék az ajtó előtt. Csak benn a kricsmiben. Az egész egyébként szorosan vett külpolitikai vonatkozásokban is érdekes. Pasics eltárgyalásosza Fiumét, a dunaparti becsalicsárda tulajdonosa ezzel szemben megszerezte a Dardanellákat...

Öntöz a tank

Ez se utolsó nevezetessége ennek a dunaparti metropolisznak és most nem azért írunk róla, hogy felfedezzük Polit mester ezen érdemes szerzeményét. Nem. Mégis felfedezni óhajunk, amennyiben az autótank elnevezés alatt népszerűsített köztisztasági szörnyeteg egy éppenséggel nem mindennapi tulajdonsággal, valamint a bizonyos gombbal rendelkezik, amelyet a költő utasítása szerint megnyomni illik egyik közismert népdalunkban. Az autótank említett gombjának megnyomása után az addig szeliden csorgó vizugarak agresszív tempót vesznek fel, kinyulnak nyolc és felemelkednek négy méter magasra. A többi már magától jön. A városzépítéssel előtti Novisad utcái tudniillik nem tulságosan szélesek, sőt vannak olyan utcáink is, amelyekben csak oldalvást közlekedhetik a gyalogjáró. Hát ezeken a helyeken csak az autótank hiányzik. Meghogy megnyomják azt a bizonyos gombot. A víz ilyenkor a bokától a háztetőig fűcsöl, s szapora sikongatások, valamint sűrű káromkodások kísérik a hatóság által iszenált köztisztasági akciót. Mind ezt nem azért, mintha tiltakoznánk az ellen, hogy a város gyanútlan polgárai váratlan és fölösleges fürdőket vegyenek. Nem azért írunk. Csak a strand igazgatóságának nevében tiltakozunk, amely az autótank ilyen szereplésében tisztességtelen konkurrenciát lát. Hát hogyne. Az autótank ingyen fürdet, a strand pedig méregdrágán...

Az amerikai reklám Novisadon

Ez is befutott. Szombaton délelőtt a Wagner-palota főbejárata előtt egy két méteres plakátot állított ki az Adám-hirdetőiroda. A plakáton Lucifer valamelyik famulusa szökik egy kétségtelesenül magas kalóriájú villanyosrezsó elől, a plakát alatt pedig néhány tucat ilyen villanyos instrumentum várt bevőre. A jámbor közönség csakhamar egész csődületben tolongott a plakát alatt, s lehet, hogy a rezsó tetszett, lehet, hogy a kikiáltó imponált, (tudja az a plakátra festett ördög) de hamarosan vagy kéttucat készülék cserélt gazdát. Novisad valóban nem ellensége az újítóknak, még a reklám újítóknak sem, s a közönségben van érdek az amerikai stíl iránt. Mert ez is Novisad...

Valami nem büzlik a Limánon

A Limánon évszázadok óta tespedő békátót, amely terjengő illatával minduntalan hábatámadta a sétátér gyanútlan látogatóit, hamarosan feltöltik. A munkálatok már napok óta folynak, s ha nem jön közbe semmi, azokkal a legrövidebb időn belül el fognak készülni. Egy állandó rovattal kevesebb, állapítjuk meg némi rezignációval, s hozzáfűzzük: Ez is Novisad volt...

A titokzatos bártáncosnő

A hamis iratok juttatták a rendőrségi fogdába — A rendőrség kutatja Sztojanovics Anica multját

A novisadi rendőrségen a városba megérkező minden idegent ellenőriznek és megnézik a bűnügyi nyilvántartóban, hogy nem keresi-e az ország valamelyik városának rendőrsége. Ez az ellenőrzés már sokakat juttatott a rendőrség kezére.

Tegnap új táncosnő érkezett a bárba, aki Kavedzsics Natália néven jelentette be magát. Mikor a bűnügyi nyilvántartóban érdeklődtek utána, meg is találták nevét. A nyilvántartó szerint Kavedzsics Natália 18 éves fekete hajú, fekete szemű leány négy hónappal ezelőtt szökött meg szüleitől, akik az ország rendőrségeinek segítségével akarják visszakapni leányukat.

A rendőrség bűnügyi osztálya erre előállította Kavedzsics Natáliát, nagy volt azonban a meglepetésük, amikor az élő Kavedzsics Natália semmiben sem hasonlított ahhoz a Kavedzsics Natáliához, akit szülei kerestek és akiknek fényképe ott volt a rendőrségen. Iratai azonban mind Kavedzsics Natália névre szóltak.

A múlt emléke

A rendőrségen már azt hitték, hogy talán nem azonos azzal a Kavedzsics Natáliával, akit keresnek, amikor az egyik kapitány ismerőst vélt felfedezni Kavedzsics Natáliában. Az ismeretség másfél év előttről származik, amikor a most Kavedzsics Natália néven szereplő leány még Sztojanovics Anicának nevezte magát és egy kellemetlen ügyből kifolyólag a rendőrségi fogdák lakója volt.

Sztojanovics Anica (Kavedzsics Natália) másfél évvel ezelőtt Novisadra jött és este színházba ment. Történe-

tesen a rendőrségi ülés mögött ült, az ügyeletes kapitány székén pedig az egyik kapitány ült.

Sztojanovics Anica nem tudta, hogy ki ül előtte és közeledési kísérleteket tett. Először a lábaival kereste az előtte ülő kapitány lábait, később azonban meglehetősen feltűnően viselkedett úgy, hogy a kapitány nagyon kellemetlenül érezte magát és távozott a színházból. Rövidesen azonban egy detektív jött a színházba és megkérte az ismerkedni óhajtó nőt, hogy kövesse rendőrségre. A leány el is ment a rendőrségre, ahol hevesen tiltakozott az ellen, hogy őt előállítsák, mert egy előkelő beogradi ügyvéd leánya. A rendőrség azonban nem olyan könnyen hívó és ezt a mesét nem hitte el neki. Végre bevallotta, hogy Sztojanovics Anicának hívják és beogradi rendőri felügyelet alatt álló leány. A rendőrség ezek után rövid uton Beogradba toloncolta.

Az áruló okmányok

Miután a kihallgatást kapitány így fejére olvasta bűneit, bevallotta, hogy tényleg nem azonos Kavedzsics Natáliával, hanem Sztojanovics Anica a neve.

A rendőrség oltalma alá vette Sztojanovics Anicát és megindította a nyomozást olyan irányban, hogy kerültek Kavedzsics Natália iratai Sztojanovics Anicához, de megindította a nyomozást Sztojanovics Anica személyét takaró homály kiderítésére is, mert most már azt sem tartja bizonyosnak, hogy Sztojanovics Anicát tényleg Sztojanovics Anicának hívják-e?

A Journal szerint a dunai konföderáció Genfben teljesen megbukott Olaszország és Csehszlovákia viszálykodása miatt. A dunai konföderációra vonatkozó terveket különben a francia kormány sem nézte szívesen.

— Uj hajójárat Novisad-Kamenica-Ledinci között. A hajózási szindikátus új hajójáratot vezetett be Novisad és Ledinci között, amelyet a „Zlatorog” nevű teljesen újjalakított hajójával fog lebonyolítani. A hajó indul Novisadról 5, 6, 8 és fél, 11, 13, 15, 17 és 19 és fél órákor, Kamenicáról 4, 5 és fél, negyed 7, fél 10, fél 12, 14, fél 16 és 18 órákor. Vasár- és ünnepnapokon azonkívül Novisadról 16 és fél 21 órákor, Kamenicáról fél 17 és 20 órákor indul a hajó.

Tőzsde

Beogradi tőzsde
1925 június 13, 17 óra

Bécs	—	London	278.—
Prága	—	Zürich	—
Milano	227.—	Newyork	57.25
Páris	277.—	Irányzat:	áru várható

Novisadi terménytőzsde
1925 június 13. (Hívtalos jegyzések)

bácskai	kinálat 185
bánáti VI, dunai h. kötés	195, 4000 mm
Irányzat:	lanyha

A dinár árfolyamai

Bécs	1233.—	Prága	58.75
Budapest	1245.—	Newyork	175.—

Junius 13	ZÜRICH zárlat	BEOGRAD zárlat	ZAGREB zárlat
Beograd	9.—	—	—
Zürich	—	—	1116.—
Newyork	515.25	—	57.50
London	25.025	—	279.25
Páris	25.—	—	280.—
Milano	20.30	—	226.75
Prága	15.275	—	170.50
Berlin	122.65	—	—
Budapest	0.00726	—	0.0810
Brüssel	24.45	—	—
Bécs	0.00726	—	0.0810
Bukarest	2.40	—	—
Amsterdam	207.50	—	—
Szófia	3.75	—	—
Krisztánia	—	—	—
Szalóniki	—	—	—
Varsó	—	—	—

„JUGOSLAVIJA“

Általános Biztosító Társaság
Novisad. Zrinyi Petar ul. 36.

TELEFON: 55.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával.

Ausztria nem csatlakozhat Németországhoz

Genf. A népszövetség genfi tanácskozásai során a Petit Parisien munkatársa beszélgetést folytatott dr. Mataja osztrák külügyminiszterrel Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ügyében. Mataja dr. kijelentette, hogy a leghatározottabban elítéli a pángermán agitációt, neki semmi más célja nincs, mint Ausztria gazdasági fellendüléseért dolgozni, épen ezért ellenzi a Németországgal való vámuuniót. Ez különben, mondta dr. Mataja, Briand véleménye is. Ausztria szomszédaiával azért kötött kereskedelmi szerződéseket, hogy gazdasági fellendülését elősegítse.

DUNA VIZÁLLÁSA

Május 31-én reggel	—	—	392
Junius 1-én	—	—	374
Junius 2-án	—	—	356
Junius 3-án	—	—	336
Junius 4-én	—	—	316
Junius 5-én	—	—	299
Junius 6-án	—	—	287
Junius 7-én	—	—	270
Junius 8-án	—	—	267
Junius 9-én	—	—	280
Junius 10-én	—	—	285
Junius 11-én	—	—	288
Junius 12-én	—	—	288
Junius 13-án	—	—	283

Piaci árak június 13-án:

Vágómarha la	—	—	10.—11.50
Borju	—	—	12.—13.—
Sertés	—	—	13.—14.—
Malac 4—6 hetes	—	—	200.—250.—
Bárány	—	—	10.—11.—
Vágott hal	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	10.—14.—
Hízott lud	—	—	20.—22.—
Sovány lud párja	—	—	170.—200.—
Kacsa párja	—	—	45.—60.—
Pulyka kiló	—	—	17.—
Csirke, rántani való	—	—	30.—40.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	1.—
Szalma	—	—	—50

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Apró hirdetések.

TRAFIK, jóforgalmu, egy lakószobával azonnal átadó. Cim: Weber forgalmi iroda, Safarikova u. 15. (Anika ház.) 1033-1-2

VÁLLALOK minden mennyiségben FÁVÁGÁST motorfűrésszel. Házhoz is megyek. Danilo Paroski, Novisad, Piroška u. 39.

HIRDETÉSEK

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetlen halottunk

SZABÓ IRMUSKA

temetésén résztvettek, részvétükkel és koszorúadományaikkal igyekeztek mély fájdalomunkon enyhíteni, ezuton mondunk hálás köszönetet. Külön köszönetet mondunk a zárda IV. polg. oszt. növendékeinek és a Tisztelendő nővéreinknek.

A gyászoló család.

Fogtechnikus tanonc

kerestetik

Hajdu és Beck

fogtechnikai laboratórium Novi Sad, 1095 Futoski put 43. 1—2

Uri lakás.

A Futaki-uti tisztviselőtelepen 3 utcai szobával, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel építeni szándékolt lakóházba lakó kerestetik oly feltétellel, hogy a bér egy vagy két évre előre fizetessék. Cim a kiadóhivatalban. 1060-1-3

Ügynökök kerestetnek!

Falusi kiskereskedők, ügynökök, közvetítők, Bačka, Baranja, Szerémség és Slavóniában, kik földműveléséknél jól vannak bevezetve és kik egy jól bevezetett külföldi cég képviselőtét vállalják, küldjék irásbeli ajánlataikat „REKLAM” hirdetőiroda címére Novi Sad, Jevrejska ulica 6. 1092-1-2

Minden méretű és minőségű
SZÖNYVEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódnál, Novisad.

Temerin állomáson

e hó 11-én elloptak egy fiatal 10 hetes farkaskutyát. A kutya „Lu” névre hallgat. A nyomravezető írjon Kadlec, Temerin címre, hol 200 Dinár jutalom-ban részesül. 1093-1

A Beocsini Cementgyár R. T.
pincészeténél 300 hektoliter elsőrendű vörös és fehér

SALAXIA BOR

1923. és 1924. évi termés kerül eladásra. Kisebb tételek, mint például 30—50 hektoliter is kaphatók. Reflektánsok szíveskedjenek dírekte a

Beocsini Cementgyár R. T.-hoz
Beočinba fordulni.
1097-1

MENETREND

I. Beograd—Novisad—Subotica.

Vonat-nem	szám	Indul Beograd	Érkezik Indjija	Érkezik Novisad	Indul Novisad	Érkezik Subotica
Sz. v.	212	6:05	7:38	8:56	9:15	12:15
Gyv.	202	9:10	10:09	11:08	11:20	13:30
Sz. v.	214	12:35	14:30	15:38	16:00	18:55
Vv.	232	16:30	18:39	20:30	—	—
Gyv.	204	19:25	20:31	21:23	21:38	23:35
Szv.	216	22:30	23:43	0:50	1:20	4:05
Szv.	222	—	—	—	4:00	7:24

II. Subotica—Novisad—Beograd.

Vonat-nem	szám	Indul Subotica	Érkezik Novisad	Indul Novisad	Érkezik Indjija	Érkezik Beograd
Vv.	211	0:15	3:43	4:10	5:15	7:10
Gyv.	201	4:50	6:44	6:54	7:49	9:05
Szv.	213	8:00	10:48	11:10	12:30	13:55
Szv.	215	13:35	16:33	16:55	18:00	19:24
Gyv.	203	15:25	17:15	17:32	18:30	19:50
Szv.	221	18:15	21:30	—	—	—
Vv.	231	—	—	23:55	1:31	4:05

III. Novisad—St. Becej—Senta.

Vonat-nem	szám	Indul Novisad	Érkezik Becej	Indul Becej	Érkezik Senta
Sz. v.	8112	3:00	5:41	5:57	7:15
Sz. v.	8114	—	—	2:30	3:54
Sz. v.	8116	—	—	13:45	15:04
Sz. v.	8118	17:25	20:05	20:25	21:44

IV. Senta—St. Becej—Novisad.

Vonat-nem	szám	Indul Senta	Érkezik Becej	Indul Becej	Érkezik Novisad
V. v.	8111	2:00	3:19	3:37	6:35
V. v.	8113	8:10	9:30	—	—
V. v.	8115	12:01	13:11	13:32	15:50
V. v.	8117	17:23	18:42	—	—

V. Novisad—Sombor.

Vonat-nem	szám	Indul Novisad	Érkezik Gajdobra	Érkezik Odzaci	Érkezik Sombor
Sz. v.	8412	3:50	5:04	6:10	7:25
Sz. v.	8413	17:00	18:17	19:25	20:55

VI. Sombor—Novisad.

Vonat-nem	szám	Indul Sombor	Érkezik Odzaci	Érkezik Gajdobra	Érkezik Novisad
Sz. v.	8411	2:05	3:36	4:46	6:30
Sz. v.	8413	13:10	14:26	15:29	16:45

VII. Novisad—Palanka.

Vonat-nem	szám	Indul Novisad	Érkezik Gajdobra	Érkezik Palanka
Sz. v.	8442	14:05	15:22	16:22

VIII. Palanka—Novisad.

Vonat-nem	szám	Indul Palanka	Érkezik Gajdobra	Érkezik Novisad
Sz. v.	8421	6:00	6:50	8:20

Zongorák

és Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-
Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyiszintén bel- és külföldi quinttiszta hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Két jó házból való fiu gyakornoknak

felvétetik

STEIN & SCHREIBER (Vasudvar)
1084 Novisad. 1-3

Eladó

uj téglaház, 15 évig adómentes, áll 1 vendéglőnek is megfelelő helyiségből, 1 szoba, 1 konyha, pince és az összes mellékkeliségekkel és szép kerttel azonnal eladó a Darányi-telepen, az új negyedben, közel a villamos megállóhoz. Cim: **V. Marjanovics**, Slavnic-vendéglő. 1074-1-2

„EXCELSIOR“

elsőrangú angol motorbiciklik, csónakmotorok raktáron

Molnár Miklós mérnöknel
Sombor, Venac Bojoviceva 22.

Elköltözés miatt 1/4 hold szőlő

a Darányi-telepen azonnal jutányos áron eladó. A szőlő közvetlen a Duna mellett fekszik és nagyon alkalmas mindenféle baromfitenyésztéshez. Cim: „Reklám” hirdetőirodában, Jevrejska u. 6. az udvarban

Zománclap

(fayenclap) fehér gyári áron kapható

Schomann és Bauer cégnél
Novisad.
1032-1-6

Jung Henrik, Novisad, Žitni trg 19. (Buza-tér)

ajánlja t. vevőközönségének gazdagon felszerelt raktárát, u. m.: új varrógépeket, kerékpárokat, valamint kerékpár gummit és mindenféle alkatrészeket. — Nagy mechanikus műhely, ahol valamennyi e szakmába vágó javítások garanciával elvégeztetnek.

492-1-12

ROGAŠKA SLATINA

A Rogaska Slatina — roicsi-víz már régóta világhírnévének örvend és pedig: a TEMPEL forrás, mint lúdtó ásványvíz, a STYRIA és DONATI források mint gyógyvíz. Ezen vizekben olyan ásványrészek vannak lektve, amelyek első sorban emésztési zavaroknál, gyomor és bélhajoknál legnagyobb sikerrel bírnak. — Ezen ásványvíz egyáltalán a legjobb szer cukorbetegség, epekő-, vese- és hólyagbetegségek ellen.

Rogaska Slatina királyságunkban a legnagyobb és legmodernebb gyógyhely. Van 1500 legmodernebben berendezett szobája, katonazenekara, művész koncertek, bioskop, tánc- és olvasóterem, tennisz stb.

Idény előtt és után nagyobb kedvezmények. 953 1-4

Prospektusokkal és felvilágosításokkal ingyen szolgál:
RAVNATELJSTVO DR. LJEČIŠTE ROGAŠKA SLATINA
Az ásványvíz képviselői: **BRAČA ČELIKOVIĆ, NOVI SAD**

Kiadó.

Egy 4 szoba, konyha és fürdőszobából álló lakás és egy 3 szobás lakás az összes mellékkeliségekkel azonnal kiadó, esetleg a ház is eladó. Cim: **Futoski put 155.**

Brezovsky szanatórium mellett, a villamos megállóval szemben. 1066-1-3

Dunai homokot

finomat és gorombát, sodert, építkezési és ipari célokra a legjutányosabb árban szállít vonattal vagy hajón

SÉVÁR LÁSZLÓ

1056 Petrovaradin. 1-3

GUMBINGER FERENC

gépgyár és javítóműhely. Novisad, Darányi-telep. 2 Postafiók 87.

Csapágyak, tengelyek, szijkerek, transportcsigák stb. készítése minden méretben. Tüszekrények, csőfalak és mindennemű kazánjavítás. Hengerrovátkolás

■ pontosan és jutányosan. ■

(976-1-12)

Tégla, cserép

Fali- és kut-tégla, gang-platnik, valamint apatini cserép és nagy vörös Bohn-cserép olcsón kapható minden mennyiségben. **Lépes Julianna** tégl- és cserép-lerakata Novisad, Kamenicska ulica 91. sz. 908-1-4

Ház eladó Novisadon

Darányi-telepen, I. csoport 126. szám, a villamos végállomástól 5 perc, 1922-ben épült új ház, 2 szoba, egy konyha, kamra, speiz, pince, 1/4hold teleppel, július 1-re beköltözhető. Ugyanott I. csop. 55/a számú

félház eladó,

2 szoba, 2 konyha, 2 speiz, 2 faskamra és külön bejárattal, szintén ujonnan alakított, a kálváriával szemben, III. ucca jobbra

927 **Keller Istvánnál.** 1-3

Teljesen komplett

Kovács-szerszám

azonnal eladó. Batorijeva u. 18. sz. 1-2

FOJT kalapfestő intézet

NOVI SAD, Njegoševa ul. (volt Andrássy u.) 9.

Olcsó szalmakalapok

nagy választékban. **Viszont eladók forduljanak bizalommal cégemhez** Tanuló leány felvétetik.

A NOVISAD-TEMERINI AUTÓJÁRAT

ismét megindult. A temerini autóállomás Péter Mátyás porcellán- és papírkereskedése előtt, Novisadon a „Fehér Hajó” étterem és vendéglőnél.

Temerinből indul — reggel 7 órakor Novisadról — — déli 12 órakor.

A publikum szives pártfogását kéri **Péter Mátyás, tulajdonos.**

Lakás

uj épületben, mely 2 szobából és mellékkeliségekből áll, azonnal kiadó.

Cim: „Reklám” hirdetőirodában, Novi Sad, Jevrejska ul. 6. 1076-1-2

Mérlegképes főkönyvelő

vállal mérlegkészítést, könyvlefejtést, elhanyagolt könyvek rendbehozását, üzletek, vállalatok liquidálását, állandó órákönyvelést s a könyvvitelnek gyakorlati tanítását. 818 Cim a kiadóban. 1-8

Takács és Klir

gépműhely és fémtönde
Novisad, Jovan Aranyieva (Damjanich) u.

8.

Elvállal mindenféle gőzgép, motorjavítást. — Uj szalmarzó, törekrázó tengelyek és fémcsapágyak úgy nyers, mint megmunkált állapotban való elkészítését a legjutányosabb árban. 710-1-3

Határozat.

A rendőrfőkapitányi hivatal a városi tűzoltó szabályzat 22. §-a alapján a következőket rendeli el:

Ha a tűzoltó autók tüzhöz ki-vonulnak, szirénával vagy kürttel adnak jelet, ez alkalommal az összes közlekedési eszközöknek ki kell térni előlük az ut jobb oldalára és addig ott maradni, amíg az autók nem mennek el.

Ezt azért kellett elrendelni, mert a kocsik és autók szabálytalanul közlekednek és ezáltal megakadályozzák a városi tűzoltóság gyors és szabad mozgását, ami által egyrészt az utca forgalmát veszélyeztetik, másrészt pedig a tűz gyors eloltása elé górdítanak akadályokat.

Az ezen rendelet ellen vétőket az 1879. évi 40. t. c. 141. §-a alapján fogják megbüntetni.

Novisad város rendőrfőkapitányi hivatala 1925. április 24.

Mihaldzsics
rendőrfőkapitány.

Egy használt trieder

(Feldsteher) megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 1-3

ÖSSZECSUKHATÓ

KERTISZÉKEK

kaphatók és egyéb polgári butorok

Lenkey asztalosnál

NOVISAD,

Uspenszka u. 12. szám. 806-1-8